

van Sluis en St. Anna ter Muiden gehoord. Ook over de grens bij onze Belgische collega's van de Zwinduin en gaat het goed. Nooit eerder werden daar zoveel, ruim 1.000 roepende mannetjes in 2017 geteld. Het gebied is door het gevoerde natuurbeleid min of meer uitgegroeid tot een groot leefgebied voor de boomkikker, waar overigens ook andere soorten amfibieën, vogels, kleine zoogdieren, vleermuizen en insecten zich prima thuis zullen voelen.

Poelenbeheer

Boomkikkers hebben een voorkeur voor schaars begroeide, zonnig gelegen, ondiepe poelen. Om te voorkomen dat de poelen binnen enkele jaren dicht groeien met soorten als riet, lisdodde en wilg, worden in de graslanden runderen ingezet die gedurende het seizoen de oevers kort begrazen. Door de jaren heen is gebleken dat bij voldoende begrazingsdruk gedurende het seizoen de poelen zonder opschonen tussen de vijf tot tien jaar geschikt blijven. Gefaseerd worden de poelen door de jaren heen machinaal geschoond in de voor amfibieën meest geschikte periode: september tot oktober.

Met een jarenlange reeks van gebiedsdekkende tellingen zijn de ontwikkelingen van de boomkikker goed te volgen.

Boomkikkerkoren

De mannetjes vormen bij het voortplantingswater koren, deze boomkikkerkoren laten zich, vooral op de warmere avonden (vanaf 15 °C), tot op een kilometer afstand horen vanaf een half uur voor, tot enkele uren na zonsondergang. De roep is een ritmisch 'kê(k)-kê(k)-kê(k)' dat enkele malen per seconde wordt herhaald. Tijdens de voortplantingsperiode, april tot eind mei, gaan vrijwilligers op pad om de diertjes te tellen. In deze periode beginnen de mannetjes als de schemering invalt met hun karakteristiek roep. Tijdens het roepen zitten de mannetjes meestal in ondiep water of aan de oever van de poel. In mei 2017 is er door de vrijwilligers gebiedsdekkend een simultaantelling uitgevoerd waarbij maar liefst ruim 2500 roepende boomkikermannetjes zijn genoteerd. Om ook nog de reproductie vast te stellen gaan we in augustus nog eens op pad en tellen we de juveniele boomkikkers.

Fred Schenk

Heikikkers in januari

10 °C in Noord-Brabant, 'smos'-regen, het is maandagavond 29 januari 2018: tijd voor een rondje over de heide. Op het fietspad langs de A2 was het al druk met amfibieën. Met name kleine watersalamanders stapten in de richting van de 'poelekes' die daar liggen.

Op de Groote Heide volop heikikkers, gewone pad en vooral ook veel bikkeltjes-onder-de-amfibieën: kleine watersalamanders. Bij een kijkje in het heldere water zagen we vooral kleine watersalamanders en ook heikikkers als poffertjes platgedrukt tegen de bodem, hun velletje wat ruim om het lijf. En dan geloof je je oren niet: 'Wuob wuob' klonk het. 'Wuob wob wuob' klonk het weer en nog een keer. Een bekend geluid maar voor januari wat onwerkelijk... wuob wob, alsof ze wilden zeggen: "In Brabant slaan we de winter dit jaar gewoon over!"

Een dag later, de zon schijnt en ik geloof m'n oren nog steeds niet. Er lopen die middag enkele kleine watersalamanders over het zandpad. Eén heikikker zat aan de rand van het bos met haar neus in de januarizon... ja, ze had het ook gehoord!

Petra van Leeuwen

